

**รายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำปัตตานี และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก
ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**

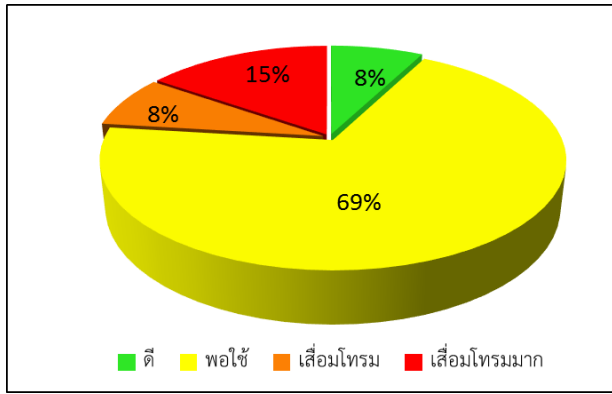
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่จังหวัดสงขลา นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล ได้แก่ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำปัตตานี และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 รวม 77 จุดตรวจวัด ใน 13 แหล่งน้ำ มีจุดตรวจวัดในแต่ละลำน้ำ ดังนี้

ลำน้ำ/แหล่งน้ำ	จำนวนจุดตรวจวัด
1. ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก	
- คลองเทพา	2
- แม่น้ำสายบุรี	4
- แม่น้ำโก-ลก	4
- แม่น้ำบางนรา	2
2. ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	
- ทะเลสาบสงขลา	9
- ลำคลองสาขาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	11
- คลองอู่ตะเภา	14
- คลองพะวง	5
- คลองสำโรง	5
- คลองแห	8
3. ลุ่มน้ำปัตตานี	
- แม่น้ำปัตตานี	5
4. ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก	
- คลองมำบัง	5
- คลองละงู	3

โดยเก็บตัวอย่างน้ำระหว่างวันที่ 14 – 30 สิงหาคม 2562 ผลการประเมินดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน¹ (Water Quality Index : WQI) พบว่าคุณภาพน้ำ 13 แหล่งน้ำ อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 8 พอใช้ร้อยละ 69 เสื่อมโทรมร้อยละ 8 และเสื่อมโทรมมากร้อยละ 15 (รูปที่ 1) ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำสรุปได้ดังนี้

¹ ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI)

แสดงถึงสถานการณ์ของคุณภาพน้ำในภาพรวม โดยพิจารณาจากค่าคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนียไนโตรเจน (NH₃-N) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยจัดเกณฑ์คุณภาพน้ำเป็นดีมาก (คะแนน 91-100) ดี (คะแนน 71-90) พอใช้ (คะแนน 61-70) เสื่อมโทรม (คะแนน 31-60) และเสื่อมโทรมมาก (คะแนน 0-30)

รูปที่ 1 สถานการณ์คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำปัตตานี และลุ่มน้ำ
ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

❖ **ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก**

คลองเทพา

คุณภาพน้ำคลองเทพาโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทั้ง 2 จุดตรวจวัดได้แก่ บริเวณบ้านคลองประดู่ (TA01) และบ้านเทพา (TA02) (รูปที่ 2)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แอมโมเนียไนโตรเจน (NH₃-N) โดยพบมีค่าเกินมาตรฐานบริเวณบ้านเทพา (TA02)

แม่น้ำสายบุรี

คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรี โดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 25 50 และ 25 ตามลำดับ บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี คือ หมู่ 1 ต.กาบูกองเกาะ (SB2) บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ บริเวณปากแม่น้ำสายบุรี (SB1) และเทศบาลตำบลศรีสาคร (SB4) และบริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม คือ โรงสูบน้ำแรงต่ำการประปาเรือเสาะ (SB3) (รูปที่ 2)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก บริเวณโรงสูบน้ำแรงต่ำการประปาเรือเสาะ (SB3) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu) ปรอท (Hg) และสารหนู (As) มีค่าไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกพารามิเตอร์

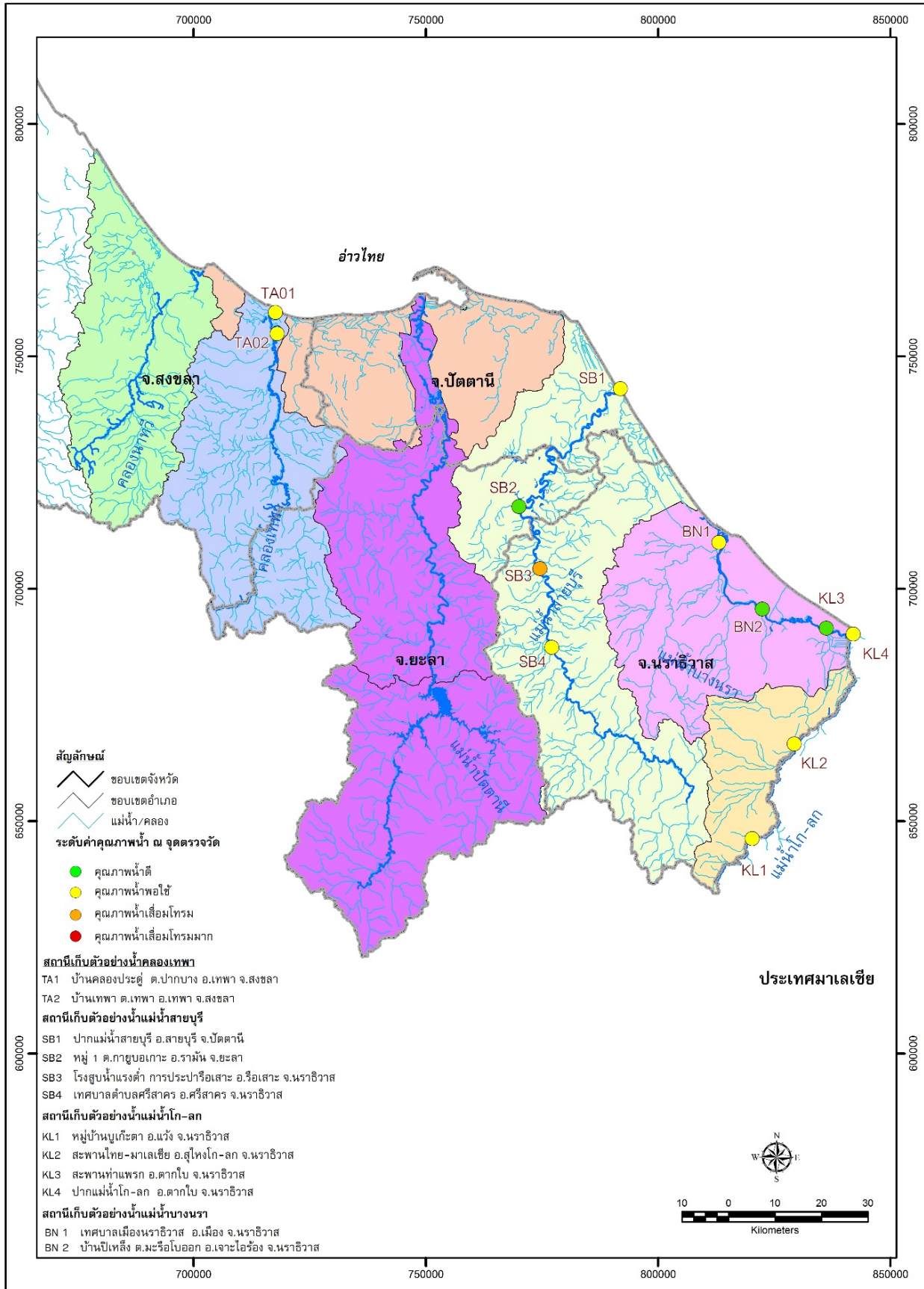
แม่น้ำโก-ลก

คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลก โดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี และพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 25 และ 75 ตามลำดับ บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี คือ บริเวณสะพานท่าแพรก (KL3) และบริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ บริเวณหมู่บ้านบูเก๊ะตา (KL1) สะพานไทย-มาเลเซีย (KL2) ปากแม่น้ำโก-ลก (KL4) (รูปที่ 2)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก บริเวณหมู่บ้านบูเก๊ะตา (KL1) และสะพานท่าแพรก (KL3) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu) ปรอท (Hg) และสารหนู (As) มีค่าไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกพารามิเตอร์

แม่น้ำบางนรา

คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนราโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี และพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี คือ บริเวณบ้านปีเหล็ง (BN02) และบริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ คือ บริเวณเทศบาลเมืองนราธิวาส (BN01) (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 คุณภาพน้ำคลองเทพา แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำโก-ลก และแม่น้ำบางนรา ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

❖ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ทะเลสาบสงขลา

คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลาโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 45 33 และ 22 ตามลำดับ *บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี* ได้แก่ บริเวณบ้านปากจำ (SK09) ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) วัดสุวรรณคีรี (SK14) และปากทะเลสาบสงขลา (SK15) *บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้* ได้แก่ ปากคลองบ้านโรง (SK04) กลางทะเลหลวง (SK05) และสะพานติณสูลานนท์ช่วงแรก (SK12) *บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม* ได้แก่ ปากคลองพะวง (SK11) และปากคลองสำโรง (SK13) (รูปที่ 3)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) โดยพบค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) เกินค่ามาตรฐานบริเวณปากคลองบ้านโรง (SK04) และพบค่าแอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) เกินค่ามาตรฐานบริเวณปากคลองพะวง (SK11) สะพานติณสูลานนท์ช่วงแรก (SK12) และปากคลองสำโรง (SK13)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก จำนวน 3 จุดตรวจวัด คือ ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) ปากคลองสำโรง (SK13) และปากทะเลสาบสงขลา (SK15) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu) ปรอท (Hg) และสารหนู (As) ส่วนใหญ่พบมีค่าไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้น บริเวณปากคลองสำโรง (SK13) พบค่าสารหนู (As) 0.011 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์มาตรฐาน (0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร)

ลำคลองสาขาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

คุณภาพน้ำลำคลองสาขาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 27 18 และ 55 ตามลำดับ *บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี* ได้แก่ บริเวณสะพานโยธาธิการ อ.ควนเนียง (PMC1) วัดห้วยลาด (PMC3) และปากกรอ (SK9.5) *บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้* ได้แก่ ท่าเทียบเรือประมงท่าสะอ้าน (SK13.5) และสะพานคลองตะเคียน (TAC) *บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม* ได้แก่ สะพานคลองภูมิ (PMC2) สะพานวัดคูเต่า (UTC1) ท่าน้ำวัดหาดใหญ่ (UTC2) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UTC3) สะพานคลองมหาการ (MKC) และสะพานคลองระนอง (RNC) (รูปที่ 4)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (Total Coliform Bacteria : TCB) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) คิดเป็นร้อยละ 46 36 9 และ 9 ตามลำดับ

- แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) พบมีค่าเกินมาตรฐานบริเวณสะพานคลองภูมิ (PMC2) สะพานวัดคูเต่า (UTC1) ท่าน้ำวัดหาดใหญ่ (UTC2) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UTC3) และท่าเทียบเรือประมงท่าสะอ้าน (SK13.5)

- ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) พบมีค่าเกินมาตรฐานบริเวณสะพานคลองภูมิ (PMC2) ท่าน้ำวัดหาดใหญ่ (UTC2) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UTC3) และสะพานคลองมหาการ (MKC)

- แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (Total Coliform Bacteria : TCB) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) พบการปนเปื้อนสูงบริเวณทำนน้ำวัดหาดใหญ่ (UTC2)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก 6 จุด ได้แก่ สะพานคลองภูมิ (PMC2) วัดห้วยลาด (PMC3) สะพานวัดคูเต่า (UTC1) ทำเทียบเรือท่าสะพาน (SK13.5) สะพานคลองมหากา (MKC) และสะพานคลองระโนด (RNC) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu)ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบมีค่าไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกจุดตรวจวัด

คลองอู่ตะเภา

คุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภาโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 14 36 และ 50 ตามลำดับ *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์ดี* ได้แก่ บริเวณสะพานหลังวัดห้วยคู (UT01) และสะพานบ้านท่าโพธิ์ออก (UT07) *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์พอใช้* ได้แก่ บริเวณสำนักงานประปาสะเตา (UT02) สะพานบ้านตะเคียนเภา (UT06) สะพานวัดม่วงก้อง (UT08) สะพานวัดนารังนก (UT13) และสะพานสงขลาลากูน่า (UT14) *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์เสื่อมโทรม* ได้แก่ หลังชุมชนมิตรสัมพันธ์ (UT03) สะพานบ้านหน้าฮั่ว (UT04) สะพานบ้านหัวถนน (UT05) สะพานบ้านพร้าว (UT09) สะพานวัดบางศาลา (UT10) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UT11) และสะพานทางเข้าวัดท่าแซะ (UT12) (รูปที่ 5)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียในรูปไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) คิดเป็นร้อยละ 63 25 และ 12 ตามลำดับ

- แอมโมเนียในรูปไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) พบมีค่าเกินมาตรฐาน บริเวณสะพานบ้านหน้าฮั่ว (UT04) สะพานบ้านหัวถนน (UT05) สะพานวัดบางศาลา (UT10) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UT11) และสะพานทางเข้าวัดท่าแซะ (UT12)

- แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) พบการปนเปื้อนสูงบริเวณสะพานวัดบางศาลา (UT10) และสะพานทางเข้าวัดท่าแซะ (UT12)

- ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) พบมีค่าเกินมาตรฐานบริเวณสะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UT11)

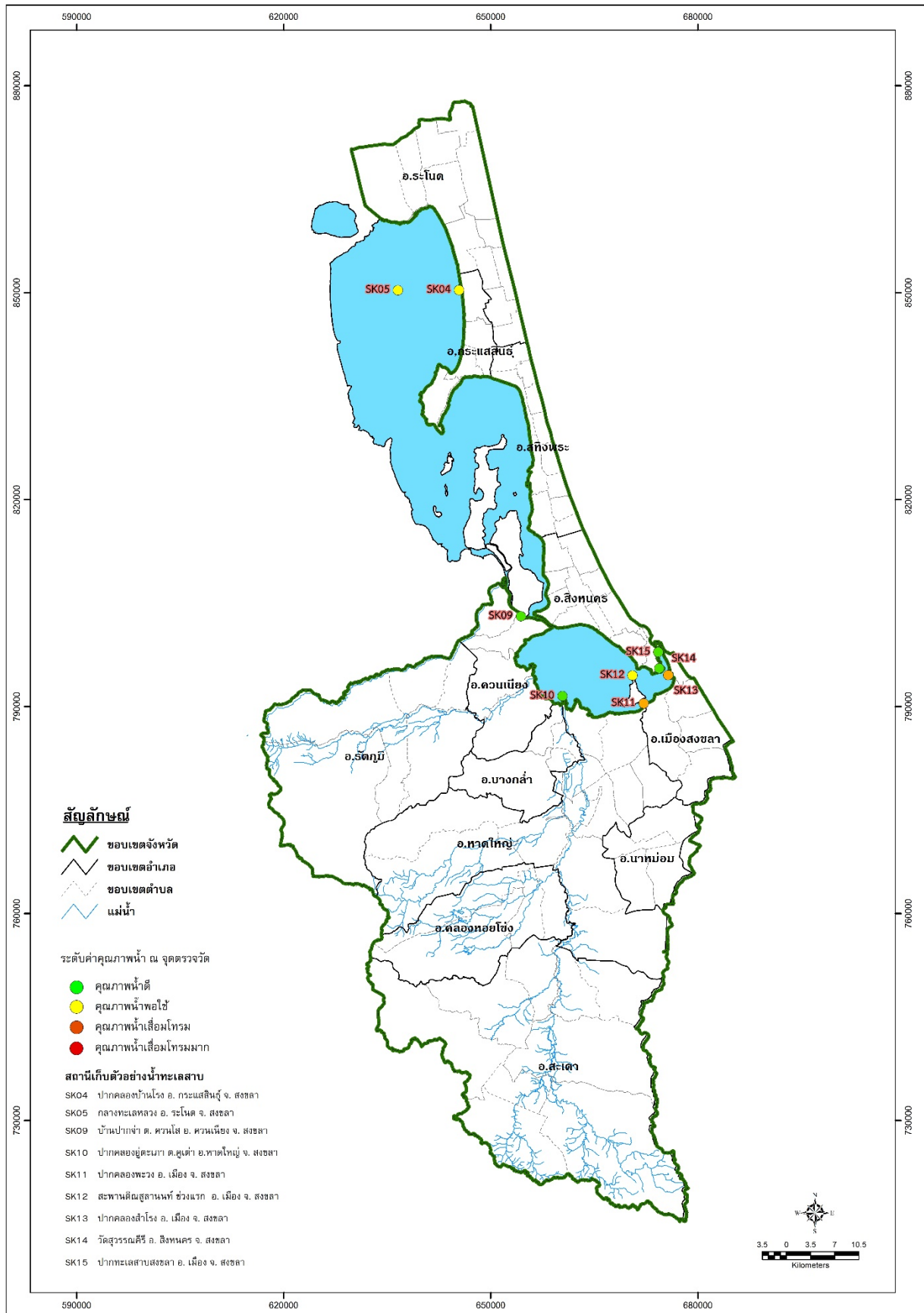
คลองพะวง

คุณภาพน้ำคลองพะวงอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมทุกจุดตรวจวัด ได้แก่ บริเวณคลองพะวงหลังไหลผ่าน บ.สงขลามารีนโพรดักส์ จก. (PV01) คลองพะวงหลังไหลผ่าน บ.สงขลาแคนนิ่ง จก. (มหาชน) (PV02) คลองพะวงหลังไหลรวมกับคลองโคกหาร (PV03) สะพานข้ามคลองพะวง ถนนลพบุรีราเมศวร์ (PV04) และปากคลองพะวง (PV05) (รูปที่ 6)

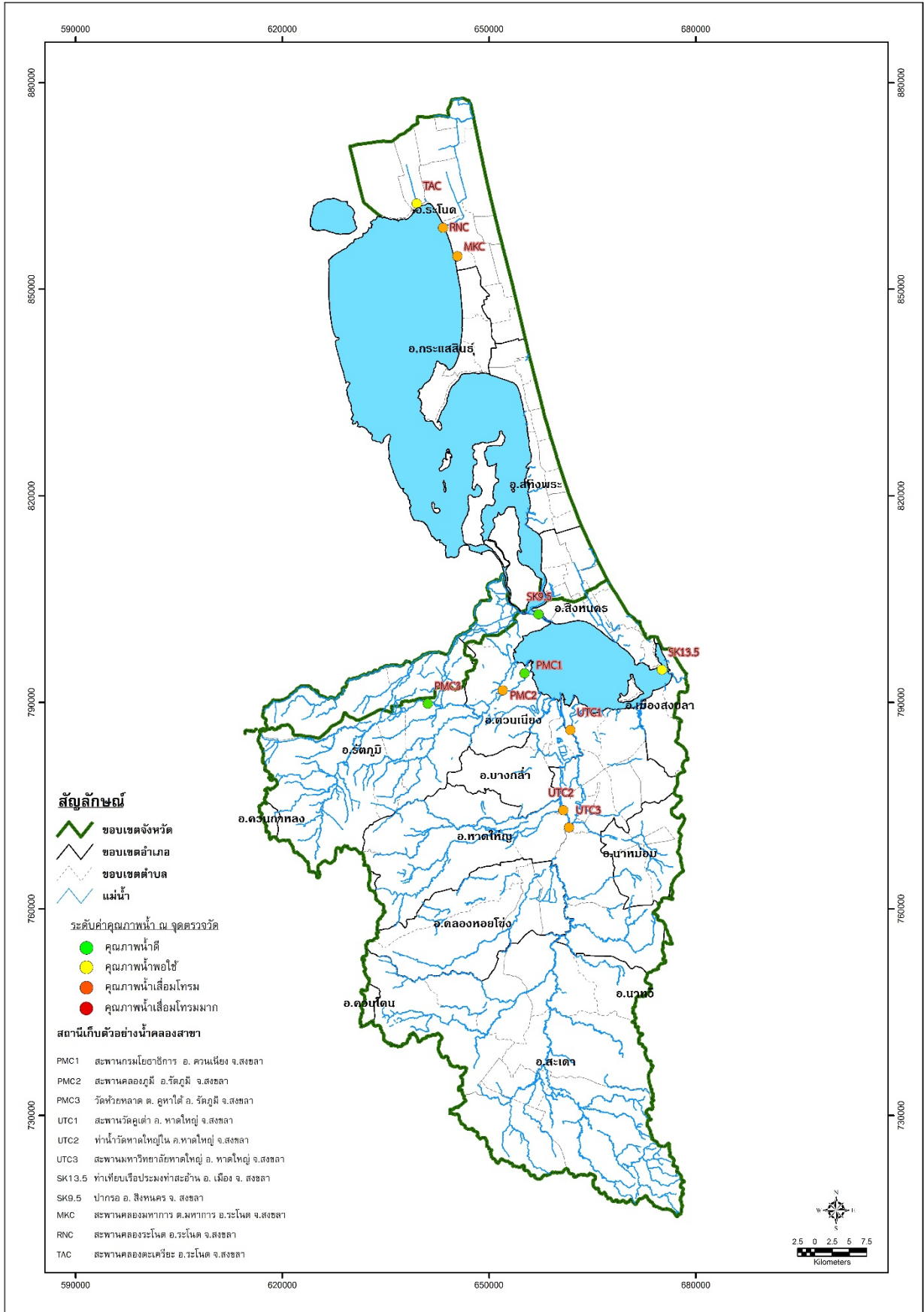
พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียในรูปไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) คิดเป็นร้อยละ 83 และ 17 ตามลำดับ

- แอมโมเนียในรูปไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) พบมีค่าเกินมาตรฐานทุกจุดตรวจวัด

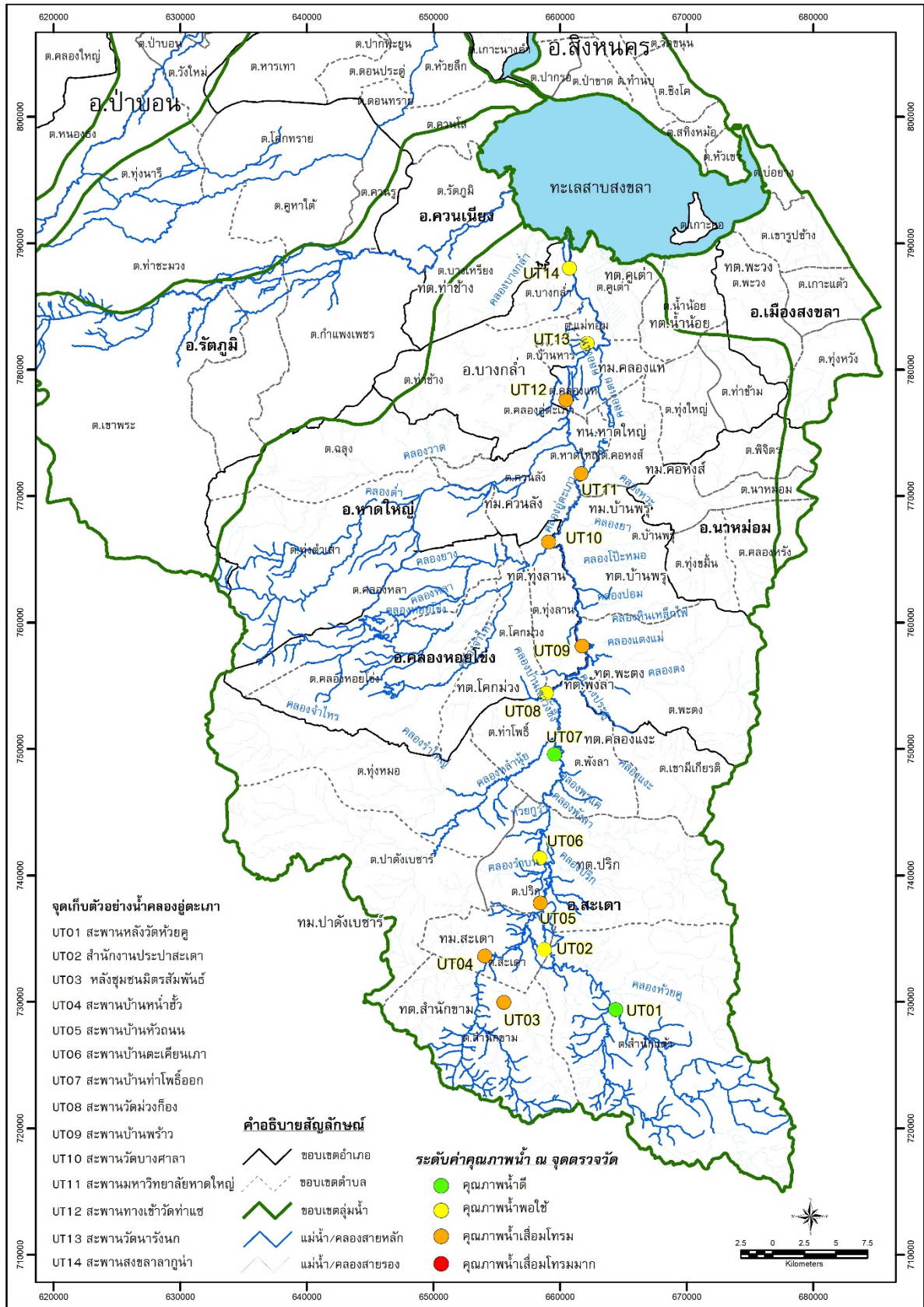
- แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) พบการปนเปื้อนสูงบริเวณคลองพะวงหลังไหลผ่าน บ.สงขลามารีนโพรดักส์ จก. (PV01)

รูปที่ 3 คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

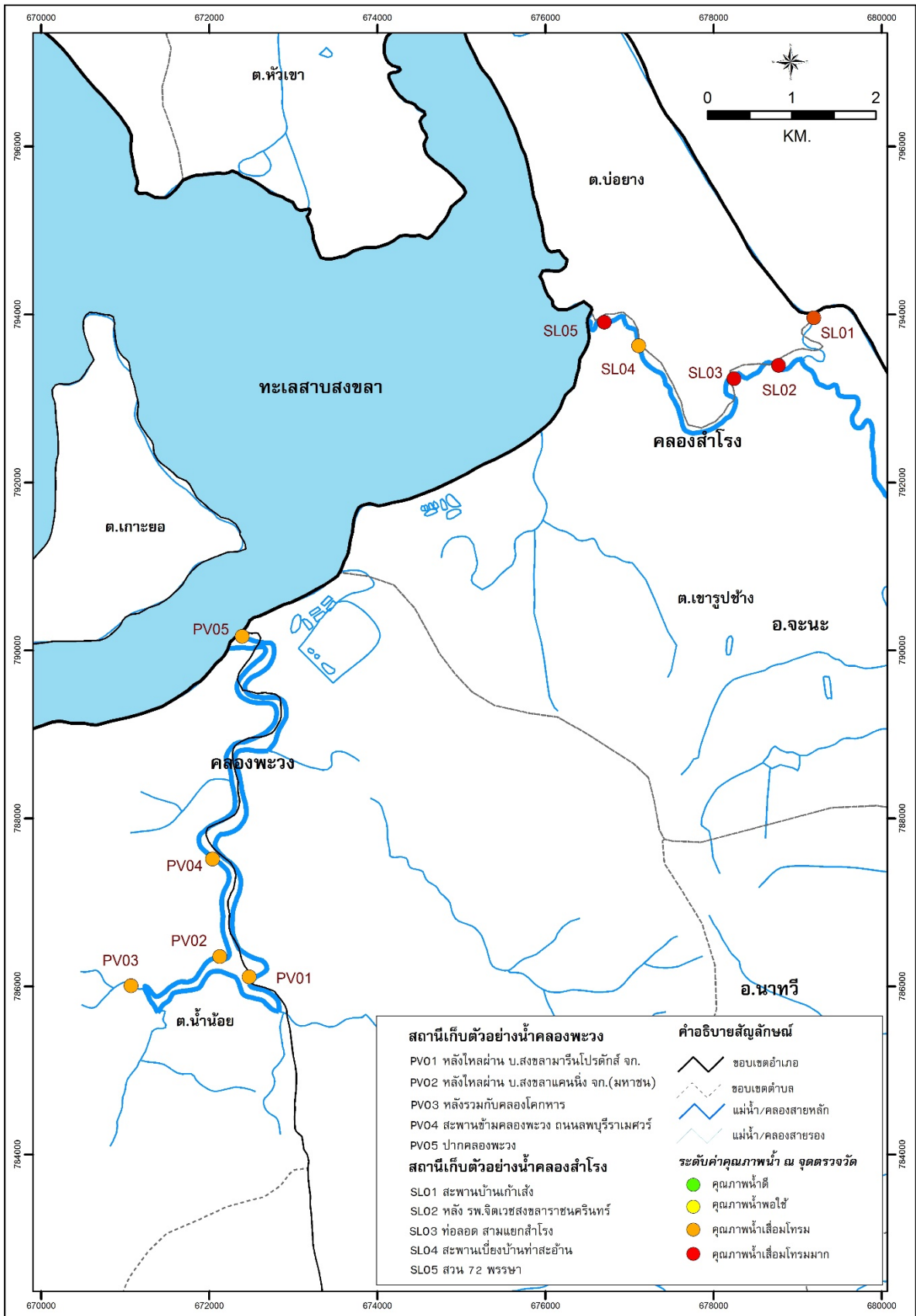

รูปที่ 4 คุณภาพน้ำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

รูปที่ 5 คุณภาพน้ำคลองอยู่ตะเภา ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

รูปที่ 6 คุณภาพน้ำคลองพะวงและคลองสำโรง ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

คลองสำโรง

คุณภาพน้ำคลองสำโรงอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมาก คิดเป็นร้อยละ 20 และ 80 ตามลำดับ *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์เสื่อมโทรม* คือ สะพานบ้านเก้าเส้ง (SL01) *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก* ได้แก่ หลัง รพ.จิตเวชสงขลาราชนครินทร์ (SL02) ท่อลอดสามแยกสำโรง (SL03) สะพานเป็ยบ้านท่าสะพาน (SL04) และสวน 72 พรรษา (SL05) (รูปที่ 6) เนื่องจากคลองสำโรงตลอดทั้งลำน้ำเป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากชุมชน จากอุตสาหกรรมชุมชนประเภทแกะล้างอาหารทะเล รวมทั้งมีการทิ้งขยะมูลฝอยลงในลำคลอง

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (Total Coliform Bacteria : TCB) และออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) คิดเป็นร้อยละ 23 23 18 18 และ 18 ตามลำดับ

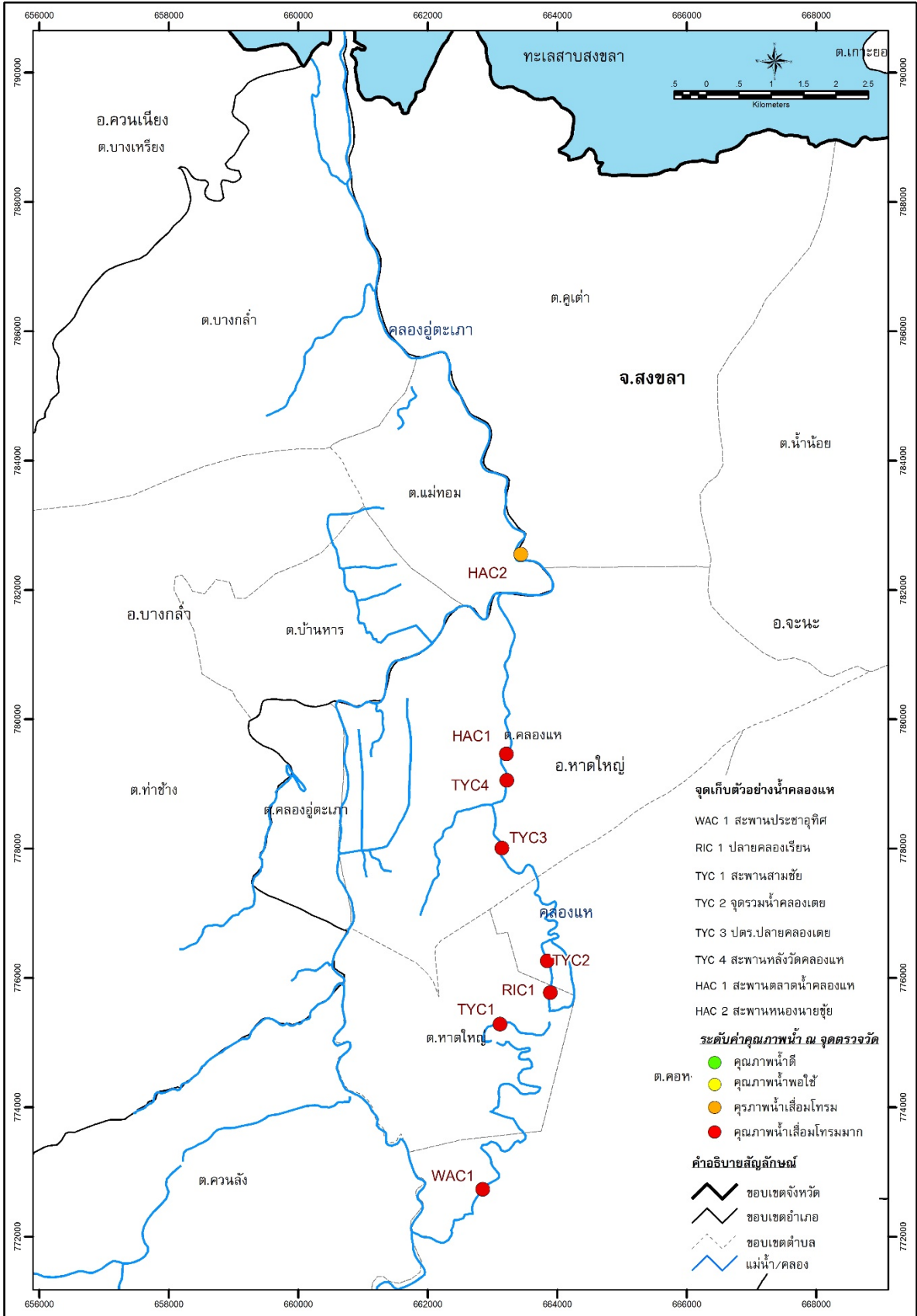
- แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) พบมีค่าเกินมาตรฐานทุกจุดตรวจวัด
- ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (Total Coliform Bacteria : TCB) และออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) พบมีค่าเกินมาตรฐานทุกจุดตรวจวัด **ยกเว้น** บริเวณสะพานบ้านเก้าเส้ง (SL01)

คลองแห

คุณภาพน้ำคลองแหโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และเสื่อมโทรมมาก คิดเป็นร้อยละ 12 และ 88 ตามลำดับ *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์เสื่อมโทรม* คือ สะพานหนองนายชัย (HAC2) *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก* ได้แก่ สะพานประชาอุทิศ (WAC1) ปลายคลองเรียน (RIC1) สะพานสามชัย (TYC1) จุดรวมน้ำคลองเตย (TYC2) ปตร.ปลายคลองเตย (TYC3) สะพานหลังวัดคลองแห (TYC4) และสะพานตลาดน้ำคลองแห (HAC1) เนื่องจากเป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากชุมชนเกือบตลอดลำน้ำ (รูปที่ 7)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) และออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) คิดเป็นร้อยละ 28 24 24 21 และ 3 ตามลำดับ

- แอมโมเนียไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) พบมีค่าเกินมาตรฐานทุกจุดตรวจวัด
- แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) พบการปนเปื้อนสูงทุกจุดตรวจวัด **ยกเว้น** บริเวณสะพานหนองนายชัย (HAC2)
- แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) พบการปนเปื้อนสูงทุกจุดตรวจวัด **ยกเว้น** บริเวณสะพานตลาดน้ำคลองแห (HAC1) และสะพานหนองนายชัย (HAC2)
- ออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) พบมีค่าต่ำกว่า 2.0 มิลลิกรัมต่อลิตรบริเวณปลายคลองเรียน (RIC1)

รูปที่ 7 คุณภาพน้ำคลองแห ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

❖ ลุ่มน้ำปัตตานี

แม่น้ำปัตตานี

คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 20 และ 80 ตามลำดับ *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี* คือ บ้านอาเนาะบุโละ (PT02) *บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม* ได้แก่ บริเวณปากแม่น้ำปัตตานี (PT01) โรงสูบน้ำแรงต่ำประปา ทน.ยะลา (PT03) บ้านบาเจาะ (PT04) และท้ายเขื่อนบางลาง (PT05) (รูปที่ 8)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน

- แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) พบการปนเปื้อนสูงบริเวณปากแม่น้ำปัตตานี (PT01) และท้ายเขื่อนบางลาง (PT05)
- ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) พบมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานบริเวณโรงสูบน้ำแรงต่ำประปา ทน.ยะลา (PT03) และบ้านบาเจาะ (PT04)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก บริเวณโรงสูบน้ำแรงต่ำประปา ทน.ยะลา (PT03) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu)ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบมีค่าไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกพารามิเตอร์

❖ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

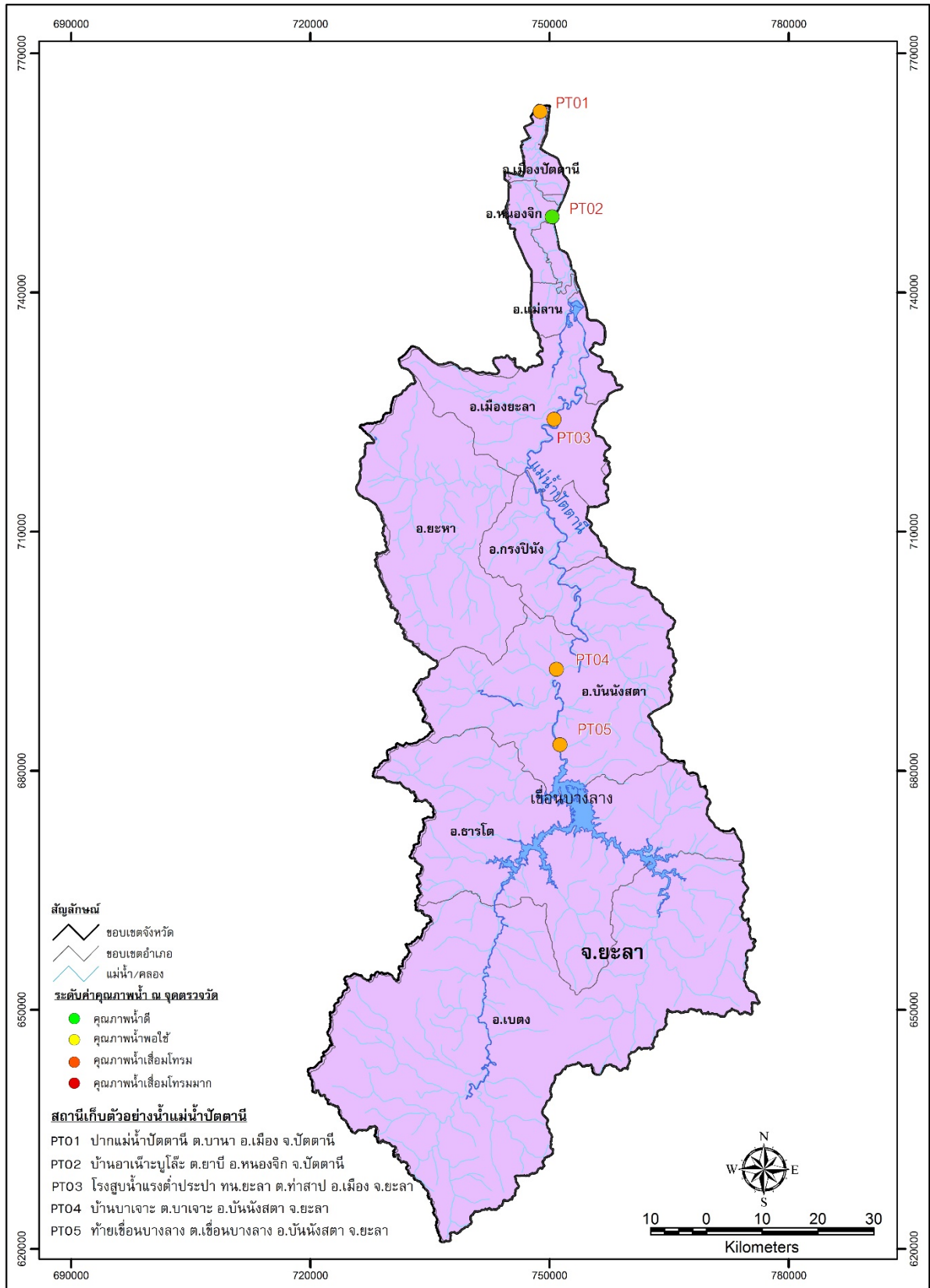
คลองมาบัง

คุณภาพน้ำคลองมาบังโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 80 และ 20 ตามลำดับ *บริเวณคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้* ได้แก่ บริเวณสะพานบ้านบูเกะตยามู (MB01) สะพานใกล้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดารุลญันนะห์ (MB03) สะพานคลองมาบัง บ้านไทรงาม (MB04) และท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ บ้านตำมะลังใต้ (MB05) *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม* คือ สะพานบ้านป็นจอร์ (MB02) (รูปที่ 9)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) โดยพบการปนเปื้อนสูงบริเวณสะพานคลองมาบัง บ้านไทรงาม (MB04)

คลองละงู

คุณภาพน้ำคลองละงูโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 67 และ 33 ตามลำดับ *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี* ได้แก่ บริเวณสะพาน 100 เมตร บ้านวังยาว (LG01) และสะพานละงู บ้านลาหงา (LG02) *และบริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม* คือ ท่าเทียบเรือปากบารา (LG03) (รูปที่ 9)

รูปที่ 8 คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานี ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

รูปที่ 9 คุณภาพน้ำคลองมำบังและคลองละงู ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ สาเหตุและแนวทางการแก้ไข

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
แม่น้ำสายบุรี โรงสูบน้ำแรงต่ำการประปาเรือเสาะ (SB3)	น้ำเสียจากเกษตรกรรม	- ส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน
ทะเลสาบสงขลา ปากคลองพะวง (SK11) ปากคลองสำโรง (SK13)	น้ำเสียจากชุมชน น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม น้ำทิ้งจากการเกษตร	- รวบรวมและบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร บริเวณที่ระบายน้ำและลำรางที่มีปริมาณความสกปรกสูง - รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนริมคลองติดตั้งตะแกรงดักขยะ และถังดักไขมันก่อนระบายลงคลอง - เก็บกวาดขยะและกำจัดวัชพืชในลำน้ำเพื่อลดการสะสมของเสียในแหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการไหลของน้ำ - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาดแก่โรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมชุมชนขนาดเล็กในพื้นที่ริมคลองเพื่อลดปริมาณของเสีย - ส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน
คลองสาขาทะเลสาบสงขลา สะพานคลองภูมิ (PMC2) สะพานวัดคูเต่า (UTC1) ทำน้ำวัดหาดใหญ่ (UTC2) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UTC3) สะพานคลองมหาการ (MKC) สะพานคลองระโนด (RNC)	น้ำเสียจากชุมชน น้ำทิ้งจากการเกษตร น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม	- รวบรวมและบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร บริเวณที่ระบายน้ำและลำรางที่มีปริมาณความสกปรกสูง - รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนริมคลองติดตั้งตะแกรงดักขยะ และถังดักไขมันก่อนระบายลงคลอง - เก็บกวาดขยะและกำจัดวัชพืชในลำน้ำ เพื่อลดการสะสมของเสีย และเพิ่มประสิทธิภาพการไหลของน้ำ - ส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน
คลองอู่ตะเภา หลังชุมชนมิตรสัมพันธ์ (UT03) สะพานบ้านหน้าฮั่ว (UT04) สะพานบ้านหัวถนน (UT05) สะพานบ้านพร้าว (UT09) สะพานวัดบางศาลา (UT10) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UT11) สะพานทางเข้าวัดท่าแซะ (UT12)	น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม	- ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นริมคลองมีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม - รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนริมคลองติดตั้งตะแกรงดักขยะ และถังดักไขมันก่อนระบายลงคลอง - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาดแก่โรงงานอุตสาหกรรม เพื่อลดของเสียและปริมาณน้ำเสีย - ขุดลอกคลองอู่ตะเภาและคลองสาขาบริเวณที่ตื้นเขิน

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
<p>คลองพะวง</p> <p>หลังไหลผ่าน บ.สงขลามารีนโปรดักส์ จำกัด (PV01) หลังไหลผ่าน บ.สงขลาแคนนิ่ง จก. (มหาชน) (PV02) หลังรวมกับคลองโคกหาร (PV03) สะพานข้ามคลองพะวง ถ.ลพบุรีรามศวร์ (PV04) ปากคลองพะวง (PV05)</p>	<p>น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนที่ระบายลงสู่คลองโดยตรง โดยการติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาดแก่โรงงานอุตสาหกรรม เพื่อลดของเสียและปริมาณน้ำเสีย - จัดตั้งเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับประชาชนในพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ - กำจัดวัชพืชและขุดลอกคลองพะวงบริเวณที่ตื้นเขิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การไหลของน้ำ
<p>คลองลำโรง</p> <p>สะพานบ้านเก้าเส้ง (SL01) หลัง รพ.จิตเวชสงขลาราชนครินทร์ (SL02) ท่อลอดสามแยกลำโรง (SL03) สะพานเบียงบ้านท่าสะพาน (SL04) สวน 72 พรรษา (SL05)</p>	<p>น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมชุมชนขนาดเล็ก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมและบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร บริเวณท่อระบายน้ำและลำรางที่มีปริมาณความสกปรกสูง - บำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนที่ระบายลงสู่คลองลำโรงโดยตรง โดยการติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป - เก็บกวาดขยะและกำจัดวัชพืชในลำน้ำเพื่อลดการสะสมของเสียในแหล่งน้ำ - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาดแก่โรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมชุมชนขนาดเล็กในพื้นที่ริมคลองลำโรงเพื่อลดปริมาณของเสีย
<p>คลองแห</p> <p>สะพานประชาอุทิศ (WAC1) ปลายคลองเรียน (RIC1) สะพานสามชัย (TYC1) จุดรวมน้ำคลองเตย (TYC2) ปตร.ปลายคลองเตย (TYC3) สะพานหลังวัดคลองแห (TYC4) สะพานตลาดน้ำคลองแห (HAC1) สะพานหนองนายขุย (HAC2)</p>	<p>น้ำเสียจากชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลดความสกปรกของน้ำเสียชุมชนที่ไหลลงสู่คลองแห โดยการรวบรวมน้ำเสียเข้าระบบบำบัดรวมหรือบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคารบริเวณปลายท่อระบายน้ำที่มีปริมาณความสกปรกสูง - ติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปแต่ละครัวเรือนที่อยู่ริมน้ำ - เก็บกวาดขยะ กำจัดวัชพืช และขุดลอกคลองเพื่อลดการสะสมของเสียในแหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการไหลของน้ำ

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
แม่น้ำปัตตานี ปากแม่น้ำปัตตานี (PT01) โรงสูบน้ำแรงต่ำประปา ทน.ยะลา (PT03) บ้านบาเจาะ (PT04) ท้ายเขื่อนบางลาง (PT05)	น้ำเสียจากชุมชน ท่าเทียบเรือ	<ul style="list-style-type: none"> - บำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนที่ระบายลงสู่คลองโดยตรง โดยการติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป - รณรงค์ ให้ความรู้ผู้ประกอบการและชาวประมงบริเวณท่าเทียบเรือประมงปัตตานีไม่ให้ปล่อยน้ำทิ้งและสิ่งปฏิกูลลงสู่แม่น้ำ
คลองมาบัง สะพานปันจอร์ (MB01)	น้ำเสียจากชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปแต่ละครัวเรือนที่อยู่ริมน้ำ
คลองละงู ท่าเทียบเรือปากบารา (LG03)	ท่าเทียบเรือ	<ul style="list-style-type: none"> - รณรงค์ ให้ความรู้ผู้ประกอบการและชาวประมงบริเวณท่าเทียบเรือประมงไม่ให้ปล่อยน้ำทิ้งและสิ่งปฏิกูลลงสู่แม่น้ำ

